

Metodické usmernenie k § 1 ods. 2 zákona č. 289/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov pozemkovým spoločenstvom podľa zákona č. 97/2013 Z. z. v znení zákona č. 34/2014 Z. z. – k povinnosti používať elektronickú registračnú pokladnicu

Povinnosť používať ERP sa podľa § 1 ods. 2 zákona č. 289/2008 Z. z. vzťahuje na podnikateľa [§ 2 ods. 2 Obchodného zákonníka], ktorý na základe oprávnenia na podnikanie predáva na predajnom mieste tovar alebo poskytuje službu uvedenú v prílohe č. 1 a prijíma tržbu v hotovosti alebo inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť, napr. platobnou kartou (ďalej len „hotovosť“). Za platbu v hotovosti sa považuje aj preddavok, t. j. aj predaj na faktúru, ak je platba uhradená v hotovosti.

Podnikateľom je podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka

- a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
- b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

Tovarom je podľa § 2 písm. i) zákona č. 289/2008 Z. z. akýkoľvek výrobok, polotovár, materiál alebo surovina predávaný podnikateľom.

Predajným miestom je podľa § 2 písm. k) zákona č. 289/2008 Z. z. miesto, kde sa prijíma tržba a ktoré je uvedené v knihe pokladnice.

Podnikateľ je povinný v súlade s 3 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. evidovať tržbu v elektronickej registračnej pokladnici (ďalej len „ERP“) bez zbytočného odkladu po jej prijatí. Táto povinnosť sa nevzťahuje na podnikateľa, ktorý je v likvidácii alebo na ktorého bol vyhlásený konkurz, s výnimkou podnikateľa, ktorý pokračuje v prevádzkovaní podniku po vyhlásení konkurzu. Zákon č. 289/2008 Z. z. v ustanovení § 3 ods. 1 a 2 upravuje aj ďalšie výnimky z povinnosti podnikateľa používať pri evidencii tržieb ERP.

Vznik, právne postavenie, hospodárenie a zánik pozemkových spoločenstiev (ďalej len "spoločenstvo") upravuje zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení zákona č. 34/2014 Z. z. (ďalej len „zákon č. 97/2013 Z. z.“).

Spoločenstvom sa rozumie

- a) lesné a pasienkové spoločenstvo vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, na ktoré sa vzťahovali osobitné predpisy a ktoré vzniklo podľa osobitných predpisov,
- b) lesné spoločenstvo, pasienkové spoločenstvo alebo pozemkové spoločenstvo založené podľa osobitných predpisov,
- c) spoločenstvo vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti,

- d) spoločenstvo založené vlastníkmi spoločne obhospodarovaných nehnuteľností; spoločne obhospodarovanou nehnuteľnosťou je poľnohospodársky pozemok alebo lesný pozemok, ktorého vlastník spolu s inými vlastníkmi takýchto pozemkov zakladá spoločenstvo s cieľom ich spoločného obhospodarovania a užívania.

Spoločenstvo vzniká dňom zápisu spoločenstva do registra pozemkových spoločenstiev (ďalej „register“). Spoločenstvo ako právnická osoba môže okrem poľnohospodárskej prvovýroby a s tým súvisiaceho spracovania alebo úpravy poľnohospodárskych produktov, hospodárenia v lesoch a na vodných plochách vykonávať aj inú podnikateľskú činnosť podľa § 3 a 4 zákona č. 455/1995 o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov alebo podľa Obchodného zákonníka. Spoločenstvom podľa zákona č. 97/2013 Z. z. je nielen spoločenstvo zriadené podľa tohto zákona, ale aj spoločenstvo s právnou subjektivitou založené podľa doterajších predpisov.

Zákonom č. 34/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo s účinnosťou od 27.2.2014 aj k zmenám a doplneniu zákona č. 97/2013 Z. z.

Spoločenstvo založené podľa doterajších predpisov bolo povinné podľa § 31 ods. 5 zákona č. 97/2013 Z. z. prispôbiť svoje právne pomery ustanoveniam tohto zákona do 30. júna 2014 a podať návrh na zápis do registra, ak nebolo zapísané v registri alebo návrh na zápis zmeny údajov v registri, ak bolo zapísané v registri.

Pokiaľ **spoločenstvo s právnou subjektivitou** v súlade s § 31 ods. 9 zákona č. 97/2013 Z. z. nesplnilo povinnosti podľa § 31 ods. 5 zákona č. 97/2013 Z. z., sa zruší a okresný úrad, pozemkový a lesný odbor zapíše takéto spoločenstvo do registra s dodatkom „**v likvidácii**“.

Spoločenstvo bez právnej subjektivity založené podľa doterajších predpisov sa v súlade s § 31 ods. 1 zákona č. 97/2013 Z. z. považuje za spoločenstvo bez právnej subjektivity podľa doterajších predpisov až do splnenia povinnosti podľa § 31 ods. 5 zákona č. 97/2013 Z. z. Spoločenstvo **bez právnej subjektivity** bolo povinné podľa § 31 ods. 6 zákona č. 97/2013 Z. z. podať do 30. júna 2014 návrh na zápis do registra podľa § 24. Pokiaľ spoločenstvo uvedenú povinnosť nesplnilo, v súlade s § 31 ods. 10 zákona č. 97/2013 Z. z. sa **zruší**.

Nadväzne na zmenu a doplnenie zákona č. 97/2013 Z. z. s účinnosťou od 27.2.2014 sa postupuje pri aplikácii zákona č. 289/2008 Z. z. nasledovne:

1. Pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou

Spoločenstvo s právnou subjektivitou je ako podnikateľ podľa § 2 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka povinné používať ERP, ak prijíma na predajnom mieste tržbu za predaný tovar, prípadne za poskytnutú službu uvedenú v prílohe č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. v hotovosti, pokiaľ sa naň nevzťahuje žiadna z výnimiek z povinnosti používať ERP podľa § 3 ods. 1 alebo 2 zákona č. 289/2008 Z. z.

Príklad 1

Lesné spoločenstvo s právnou subjektivitou podľa zákona č. 97/2013 Z. z., predáva odberateľom a svojim členom drevo, guľatinu, hranoly a pod., tržby prijíma v hotovosti, ale aj bezhotovostne na svoj účet.

Spoločenstvo je povinné používať ERP na evidenciu tržieb prijatých na predajnom mieste v hotovosti; pokiaľ je platba za dodaný tovar prijatá bezhotovostne, spoločenstvo nie je povinné použiť ERP.

Ak spoločenstvo predáva napr. **živé zvieratá**, nie je povinné podľa § 3 ods. 2 písm. a) deviateho bodu zákona č. 289/2008 Z. z. používať ERP.

Príklad 2

Spoločenstvo s právnou subjektivitou hospodári na vodných plochách. Pred Vianocami predáva živé ryby, tržby prijíma v hotovosti.

Napriek tomu, že spoločenstvo je podnikateľom podľa obchodného zákonníka a tržby za predaj tovaru prijíma v hotovosti, nevzťahuje sa naň v súlade s § 3 ods. 2 písm. a) deviatym bodom zákona č. 289/2008 Z. z. povinnosť používať pri predaji živých rýb ERP.

2. Pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou v likvidácii

Spoločenstvo s právnou subjektivitou **v likvidácii** nie je v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. povinné evidovať tržbu prijatú na predajnom mieste v hotovosti v ERP.

Príklad 3

Lesné spoločenstvo s právnou subjektivitou zriadené podľa predchádzajúcich predpisov, neprispôsobilo do 30.6.2014 svoje právne pomery ustanoveniam zákona č. 97/2013 Z. z. a nepodalo návrh na zápis zmien v registri podľa § 25 ods. 2 tohto zákona; spoločenstvo sa zrušilo a okresný úrad zapísal do registra dodatok „v likvidácii“.

Spoločenstvo v likvidácii nie je povinné za predané drevo v súlade s § 3 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. používať na evidenciu tržieb prijatých v hotovosti ERP.

3. Pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity

Spoločenstvo bez právnej subjektivity zakladali v súlade s § 10 zákona č. 181/1995 Z. z. vlastníci podielov spoločnej nehnuteľnosti. Zákon č. 181/1995 Z. z. neustanovil, že spoločenstvo bez právnej subjektivity je právnickou osobou so spôsobilosťou mať práva a povinnosti v súlade s § 18 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že spoločenstvo bez právnej subjektivity bolo na základe oznámenia evidované v registri, nebolo podnikateľom definovaným v § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý vykonáva samostatne sústavnú činnosť vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

Spoločenstvo bez právnej subjektivity nebolo povinné do dňa transformácie na spoločenstvo s právnou subjektivitou za predaný tovar alebo poskytnutú službu podľa prílohy č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. používať pri evidencii tržieb prijatých v hotovosti ERP, keďže zákon č. 289/2008 Z. z. sa v súlade s § 1 ods. 2 vzťahuje iba na podnikateľa.

4. Transformácia pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity na spoločenstvo s právnou subjektivitou

Spoločenstvo bez právnej subjektivity, ktoré sa **transformovalo na spoločenstvo** s právnou subjektivitou **podľa zákona č. 97/2013 Z. z.**, je podnikateľom podľa § 2 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka.

Spoločenstvo je povinné používať ERP, ak za predaný tovar, prípadne za poskytnutú službu uvedenú v prílohe č. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. prijíma na predajnom mieste tržbu v hotovosti, pokiaľ sa naň nevzťahuje žiadna z výnimiek z povinnosti používať ERP podľa § 3 ods. 2 zákona č. 289/2008 Z. z.

Ak spoločenstvo predáva napr. **živé zvieratá**, nie je povinné podľa § 3 ods. 2 písm. a) deviateho bodu zákona č. 289/2008 Z. z. používať ERP.

Príklad 4

Pasienkové spoločenstvo bez právnej subjektivity, ktoré sa zaoberá chovom oviec sa transformovalo na spoločenstvo s právnou subjektivitou. Pred veľkonočnými sviatkami predávalo živé jahňatá aj mäso z jahniat, pričom tržby prijímalo v hotovosti alebo na faktúru bezhotovostne.

Pasienkové spoločenstvo je ako spoločenstvo s právnou subjektivitou povinné pri prijatí tržby na predajnom mieste v hotovosti za mäso používať ERP.

Povinnosť použiť ERP sa na pozemkové spoločenstvo podľa § 3 ods. 2 písm. a) deviateho bodu nevzťahuje pri predaji živých jahniat. Ani pri predaji živých jahniat a mäsa na faktúru nie je spoločenstvo povinné použiť ERP, pretože platba nebola prijatá na predajnom mieste v hotovosti, ale bezhotovostne na účet spoločenstva.

Vypracoval: *Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
November 2014*